

1943

Uprchlík z Essenu

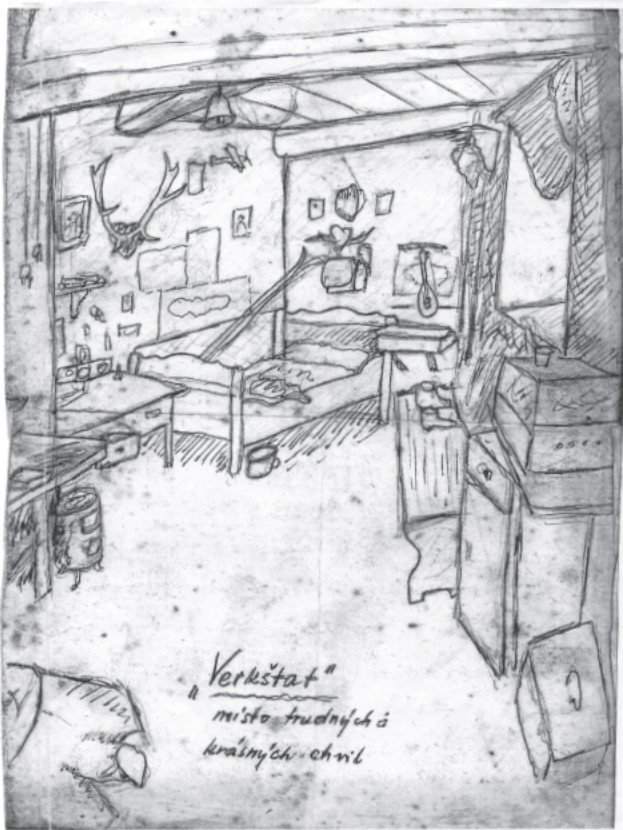
My zákona psanci
divní tvoří jsme,
život dáme v šanci,
Říši vzdorujeme!

Pracuješ-li pro Německo,
prodlužuješ válku,
jsi-li zběhem od Essenu,
dostaneš zas kulku!

Darmo rychlík volá,
houká do noci,
ležím doma na posteli
bez jídla a pomoci!

Říše volá, nutí stále
nevědomce do práce,
máš-li možnost, uteč brzy,
nepracuj pro Ochránce!

Republika a svoboda
čeká v zádu za námi,
lide, buř se, nekloň hlavy,
jsme tu s Vámi!

Autorův náčrt „verkštat“, místa trudných a krásných chvílí, 1943

Na Vánoce jsem „dojel na svátky“ a legálně tak pobyl doma asi měsíc. Na četnické stanici jsem oznámil, že pracuji v Essenu, že je všechno v pořádku. Po měsíci doma ale už začalo hrozit, že by se mohli vypyávat a zjistili by, že jsem na útěku, a tak jsem musel znovu „odjet“. Udělal jsem to tak, aby to viděla celá dědina. A zase jsem se ukrýval na Zábranku u stařečeků nebo doma ve verkštatě v pohotovostním bunkru. V té době mě slídící četníci i několikrát prohnali. Jednou doma jsem před nimi utekl na hůru, kde jsem se schoval pod trokama. Naštěstí ani jednou četníci nezjistili, koho to vlastně honí.

Úkryt

Úkryt si Vincenc Vymazal vykopal v Roštíně u svého rodného domu. Byla to vlastně jedna místnůstka pod dřevárkou šikovně ukrytá pod hromadou dříví a hlíny. Druhou skrýší byla díra vykopaná v průjezdu do zahrady pro případ, že by byl v prvním úkrytu ohrožen. Vycházel zásadně v noci, ale i to jen výjimečně.

(Anna Krbečková, podle vzpomínek V. V.)

Konečně přišlo toužebně očekávané jaro. V noci jsem mohl vycházet z úkrytu a odejít do polí a lesů. Z dále jsem pak poslouchal hovory a zpěv kluků a děvčat v dědině na návsi. Díky nedostatku sluníčka jsem na Velikonoce „přijel z Německa“ bledý a nezdravého vzhledu. Lidem jsem se vymluvil, že jsem byl v Essenu ve vězení. V noci jsem chodíval poslouchat k Zachařům Londýn a Moskvu a těšil se z obratu a vítězného postupu Rusů.

Do Německa jsem pak už už „nejel“. Věděl jsem, že mě přes léto v lese už nedostanou. Pak jsem se dozvěděl, že celou rodinu Zigmundů za poslouchání zpráv z Londýna zavřeli do koncentráku, odkud se už nikdo z nich nevrátil.

Po celou dobu svého „pobytu v rajchu“ jsem byl bez potravinových lístků a bez tabáček. Doma jsem se nezdržoval téměř vůbec. Chodil jsem jen pomáhat na pole, kde bylo zavčasu vidět blížícího se četníka nebo přijíždějící auto. Ve stálém strachu jsem tak žil až do podzimu. A přišla zima, o které jsem nevěděl, jestli mi nebude osudnou. Večery jsem trávil u Vrbeckých, Vašáků a u staříčků na Zábranku. Dralo se tam po večerech peří a povídalo se. Noci jsem pak probděl u Zachařů u rádia posloucháním cizích zpráv. Přes den jsem spal ve svých úkrytech.

Trochu radosti jsem zažil, když kamarád Přemek donesl z vybombardované fabriky na hudební nástroje v Kroměříži kytary, banjo a mandolínu. Já si vybral mandolínu, ale musel jsem klukům slíbit, že se na ni naučím taky hrát. Být v té době samoukem nebylo vůbec snadné, protože sešitová škola hry na mandolínu byla nedostupná. Nakonec ale kamarádi několik sešitků sehnali a já se pak podle nich pracně učil. Nebyly to slavné začátky, protože jsem měl silné prsty a dlouho se mi nedařilo je na struny poskládat. Taky jsem neznal noty. Ale protože jsem na to měl spoustu času, nakonec se mi začalo dařit.